

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

397

Vragen van de leden **Van Raan** en **Wassenberg** (beiden PvdD) aan de ministers van Economische Zaken en Klimaat, van Infrastructuur en Waterstaat, van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *het IPCC «Special Report on the Ocean and Cryosphere in a Changing Climate»* (ingezonden 26 september 2019).

Mededeling van Minister **Wiebes** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 17 oktober 2019).

Vraag 1

Kent u het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) «Special Report on the Ocean and Cryosphere in a Changing Climate»?¹

Vraag 2

Kent u de berichten «De oceanen zijn geen bodemloze put, ze zitten aan hun taks» en «The world has a third pole – and it’s melting quickly»?^{2 3} Wat is daarop uw reactie?

Vraag 3

Kent u de berichten «VN-rapport benadrukt noodzaak voor meer beschermde gebieden in de oceanen» en «One billion people threatened by climate change risks to oceans, polar and mountain regions, UN report warns»?^{4 5} Wat is daarop uw reactie?

Vraag 4

Erkent u dat, in het huidige tempo, aan het eind van deze eeuw mogelijk twee derde van het gletsjerijs in het Himalayagebergte zal zijn verdwenen? Zo nee, waarom niet?

¹ <https://www.ipcc.ch/report/srocc/>

² <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/de-oceanen-zijn-geen-bodemloze-put-ze-zitten-aan-hun-taks~b9922369/>

³ <https://www.theguardian.com/environment/2019/sep/15/tibetan-plateau-glacier-melt-ipcc-report-third-pole>

⁴ <https://www.greenpeace.org/nl/natuur/23620/vn-rapport-benadrukt-noodzaak-voor-meer-beschermde-gebieden-in-de-oceanen>

⁵ http://www.wwf.eu/wwf_news/media_centre/?uNewsID=353451

Vraag 5

Erkent u dat, zelfs als het 1,5°C-doel behaald zou worden, naar verwachting een derde van het gletsjerijs in het Himalayagebergte zal zijn verdwenen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 6

Erkent u dat een dergelijk smelttempo grote gevolgen zal hebben voor diverse Aziatische rivieren, ecosystemen en leefgebieden van mens en dier? Zo nee, waarom niet?

Vraag 7

Voorziet u ook directe of indirecte gevolgen voor Nederland en Europa, gegeven de erkenning dat het smelttempo grote gevolgen zal hebben voor diverse Aziatische rivieren, ecosystemen en leefgebieden van mens en dier? Zo nee, waarom niet?

Vraag 8

Onderschrijft u de boodschap dat de klimaatcrisis ook een crisis in de oceanen is? Zo nee, waarom niet?

Vraag 9

Erkent u dat we mogelijk nog in deze eeuw een nieuw oceaanklimaat zullen meemaken dat ongekend is ten opzichte van het pre-industriële tijdperk? Zo nee, waarom niet?

Vraag 10

Erkent u dat de effecten van klimaatverandering en menselijke uitbuiting op onze oceanen langdurig en in bepaalde gevallen onomkeerbaar zijn? Zo nee, waarom niet?

Vraag 11

Kunt u een uitputtend overzicht verschaffen waaruit blijkt op welke wijze u in het Nederlandse beleid rekenschap geeft van deze kennis over decennialange, onomkeerbare en onherstelbare menselijke uitbuiting en de gevolgen daarvan op onze oceanen?

Vraag 12

Erkent u dat het aannemelijk is dat het aantal mariene hittegolven verdubbeld is tussen 1982 en 2016? Zo nee, waarom niet?

Vraag 13

Erkent u dat het aannemelijk is dat de wereldwijde frequentie van hittegolven op zee met ongeveer een factor 50 zal toenemen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 14

Erkent u dat de voortdurende opname van koolstof door de oceaan tot 2100 de verzuring van de oceanen zal verergeren? Zo nee, waarom niet?

Vraag 15

Welke gevolgen voorziet u voor de zuurstof afgeevende capaciteit van zeeën en oceanen door het steeds zuurder worden van het water in zeeën en oceanen?

Vraag 16

Erkent u dat gezonde oceanen een cruciale rol spelen bij het verminderen van de gevolgen van de klimaatcrisis? Zo nee, waarom niet?

Vraag 17

Erkent u dat gebieden waar «blauwe koolstof» in grote hoeveelheden wordt opgeslagen, zoals in de bodem van een mangrovebos of de diepe zeebodem, betere bescherming nodig hebben? Zo nee, waarom niet?

Vraag 18

Erkent u het belang van het aanwijzen van natuurnetwerken in zee om zo de weerbaarheid van zeeën en oceanen te vergroten ten opzichte van het veranderende klimaat?

Vraag 19

Wat is uw inzet om, zowel nationaal als internationaal, bij te dragen aan het creëren van reservaten in zeeën en oceanen?

Vraag 20

Wat zijn de implicaties van het IPCC-rapport op het Noordzeebeleid?

Vraag 21

Is het IPCC-rapport aanleiding om haast te maken met het aanwijzen van het onderwater natuurnetwerk in de Noordzee? Zo nee, waarom niet?

Vraag 22

Welk percentage van de Noordzee is daadwerkelijk beschermd voor alle soorten visserij?

Vraag 23

Erkent u dat de wereldwijde visbestanden zijn gedaald, in de Noordzee zelfs met 35%, door het warmere zeewater?⁶ Zo ja, kunt u toelichten hoe u hiermee rekening houdt in uw visserijbeleid?

Vraag 24

Erkent u dat visbestanden in warm zeewater dubbel worden geraakt door overbevissing, doordat het ze kwetsbaarder maakt voor de hogere temperatuur van het water en het bovendien het herstel van de bestanden hindert? Zo nee, waarom niet?

Vraag 25

Kunt u toelichten hoe u in uw visserijbeleid rekening houdt met deze dubbele negatieve impact op visbestanden in warm zeewater?

Vraag 26

Bent u bereid dit gegeven over de dubbele negatieve impact op visbestanden in warm zeewater onder de aandacht te brengen bij de Europese onderhandelingen over de vangstquota dit najaar? Zo nee, waarom niet?

Vraag 27

Erkent u dat door het warmere zeewater de maximaal duurzame vangst naar beneden bijgesteld moet worden? Zo ja, hoe gaat u dit aanpakken? Zo nee, waarom niet?

Vraag 28

Erkent u dat een goed beheer van mariene gebieden niet gezien moet worden als vervanging van de immer noodzakelijke snelle vermindering van de broeikasgasemissies? Zo nee, waarom niet?

Vraag 29

Erkent u dat diepgaande economische en institutionele transformaties nodig zijn om de klimaatcrisis het hoofd te bieden? Zo nee, waarom niet?

Vraag 30

Erkent u dat het missen van de Nederlandse klimaatdoelen, te beginnen met het klimaatdoel van 2020, volstrekt onverantwoord is? Zo nee, waarom niet?

Mededeling

Op 26 september jl. hebben de leden Van Raan en Wassenberg (beiden PvdD) vragen gesteld aan de ministers van Economische Zaken en Klimaat, van Infrastructuur en Waterstaat, van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over het IPCC «Special Report on the Ocean and Cryosphere in a Changing Climate» (kenmerk 2019Z18082).

---

⁶ https://www.researchgate.net/publication/331434984_Impacts_of_historical_warming_on_marine_fisheries_production

In verband met de benodigde interdepartementale afstemming kunnen de vragen niet binnen de gestelde termijn beantwoord worden. De vragen zullen zo snel mogelijk worden beantwoord.